

**XIII Всеукраїнська науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
6 грудня 2024 року, м. Тернопіль**

dr Stanisław SZMITKA

prof. EAMiSNS

Europejska akademia medycznych i społecznych

nauk stosowanych

Olsztyn, Polska

**ANALIZA FINANSOWA W PROCESIE PRYWATYZACJI PRZEDSIĘBIORSTW:
DOŚWIADCZENIA POLSKI**

Założono, że proces prywatyzacji gospodarki kraju, czyli odebranie przez Skarb Państwa własności przedsiębiorstw państwowych, jest jednym z elementów transformacji gospodarczej, mającej na celu dostosowanie gospodarki narodowej do warunków wolnorynkowych.

Proces prywatyzacji przedsiębiorstw jest jednym z kluczowych elementów transformacji gospodarczej, szczególnie w krajach przechodzących z gospodarki centralnie planowanej do gospodarki rynkowej. W tym procesie analiza finansowa odgrywa fundamentalną rolę, umożliwiając ocenę kondycji przedsiębiorstwa, określenie jego wartości oraz potencjalnych ryzyk związanych z prywatyzacją.

Analiza finansowa to proces oceny sytuacji finansowej przedsiębiorstwa na podstawie jego sprawozdań finansowych, takich jak bilans, rachunek zysków i strat oraz rachunek przepływów pieniężnych. Celem analizy jest zidentyfikowanie mocnych i słabych stron firmy, ocenienie jej zdolności do generowania zysków oraz przewidywanie jej przyszłej kondycji finansowej. W kontekście prywatyzacji analiza finansowa pozwala:

1. Oceniać wartość przedsiębiorstwa.
2. Identyfikować potencjalne ryzyka.
3. Ustalić strategię prywatyzacyjną.
4. Przeprowadzać negocjacje z potencjalnymi inwestorami.

1. Ocena sytuacji majątkowej przedsiębiorstwa

Pierwszym krokiem jest analiza bilansu firmy. Umożliwia to określenie struktury majątku i zobowiązań oraz ocenę stabilności finansowej. Kluczowe wskaźniki to:

- Wskaźnik płynności.
- Wskaźnik zadłużenia.
- Struktura kapitału własnego i obcego.

2. Analiza wyników finansowych

Na tym etapie bada się rentowność przedsiębiorstwa, analizując rachunek zysków i strat. Wskaźniki rentowności, takie jak marża zysku netto, wskaźnik zwrotu z aktywów (ROA) czy wskaźnik zwrotu z kapitału własnego (ROE), pozwalają określić efektywność działalności.

3. Analiza przepływów pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych dostarcza informacji o zdolności przedsiębiorstwa do generowania gotówki. Jest to szczególnie ważne dla potencjalnych inwestorów, którzy chcą ocenić zdolność firmy do obsługi zobowiązań i finansowania przyszłego wzrostu.

4. Ocena ryzyko

**XIII Всеукраїнська науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
6 грудня 2024 року, м. Тернопіль**

Analiza finansowa obejmuje identyfikację ryzyk związanych z działalnością przedsiębiorstwa, takich jak:

- Ryzyko rynkowe (np. zmienność cen surowców).
- Ryzyko kredytowe (np. trudności z obsługą zadłużenia).
- Ryzyko operacyjne (np. problemy z zarządzaniem).

Ekonomiczne modelowanie jest nieodłącznym elementem nowoczesnej analizy finansowej, zwłaszcza w kontekście prywatyzacji przedsiębiorstw. Modele ekonomiczne pozwalają symulować różne scenariusze i przewidywać przyszłe wyniki finansowe na podstawie założeń dotyczących zmiennych, takich jak zmiany na rynku, polityka cenowa czy koszty operacyjne. Przykładowe zastosowania ekonomicznego modelowania w procesie analizy finansowej:

1. Prognozowanie przepływów pieniężnych

Modele pozwalają oszacować przyszłe przepływy pieniężne na podstawie danych historycznych i prognoz makroekonomicznych. Dzięki temu inwestorzy mogą ocenić, czy przedsiębiorstwo będzie w stanie generować wystarczające środki do realizacji swoich zobowiązań.

2. Analiza scenariuszowa

Przy wykorzystaniu narzędzi modelowania można symulować różne scenariusze, takie jak wzrost lub spadek popytu, zmiany kursów walutowych czy podwyżki cen surowców. Analiza taka pozwala lepiej zrozumieć ryzyka i przygotować strategie ich minimalizacji.

3. Ocena efektywności inwestycji

Ekonomiczne modelowanie pomaga ocenić opłacalność inwestycji w przedsiębiorstwo, analizując wskaźniki takie jak NPV (wartość bieżąca netto) czy IRR (wewnętrzna stopa zwrotu).

4. Ocena wpływu zmian regulacyjnych

W kontekście prywatyzacji często dochodzi do zmian regulacji prawnych lub podatkowych. Modele ekonomiczne umożliwiają ocenę, jak takie zmiany wpłyną na działalność przedsiębiorstwa.

Potencjalni inwestorzy polegają na analizie finansowej, aby podjąć świadome decyzje inwestycyjne. Analiza dostarcza informacji o możliwościach generowania zysków oraz ryzykach, co ma kluczowe znaczenie przy ustalaniu ceny zakupu przedsiębiorstwa. Warto zauważyć, że dokładna i rzetelna analiza finansowa buduje zaufanie inwestorów i pozytywnie wpływa na przebieg procesu prywatyzacyjnego.

W praktyce analiza finansowa była szeroko stosowana w procesie prywatyzacji przedsiębiorstw w Europie Środkowo-Wschodniej po upadku systemu socjalistycznego. Na przykład w Polsce, w trakcie prywatyzacji takich firm jak Telekomunikacja Polska czy PKN Orlen, szczególną uwagę zwracano na ocenę ich sytuacji finansowej oraz prognozy wzrostu.

Analiza finansowa odgrywa kluczową rolę w procesie prywatyzacji przedsiębiorstw, umożliwiając dokładną ocenę sytuacji firmy oraz jej potencjału rozwojowego. Stanowi fundament dla podejmowania decyzji zarówno przez podmioty przeprowadzające prywatyzację, jak i przez inwestorów. Rzetelne przeprowadzenie analizy finansowej pozwala zminimalizować ryzyko oraz maksymalizować korzyści wynikające z procesu prywatyzacyjnego. Dodanie narzędzi ekonomicznego modelowania do procesu analizy zwiększa precyzję prognoz oraz umożliwia lepsze zarządzanie ryzykiem, co jest szczególnie istotne w dynamicznych warunkach rynkowych.